

KAFKALAINEN KEPPOSTELIJA

“Jos sarjakuvan ilmaisu ei etene, koko taide kuolee. Rock on jo menossa alaspäin. Siksi on tärkeää tehdä sarjakuvia, joita ei voi tehdä muulla välineellä.”, sanoo **Marc-Antoine Mathieu** (33), sarjakuvafestivaaleilla vierailut ranskalaisen sarjakuvan komeetta.

Mathieuulta jos kenellä on kanttia sanoa noin. Hän on julkaissut vasta kaksi albumia, mutta harvan - varsinkaan Mathieun ikäpolven - tekijän tuotanto on yhtä tinkimätön.

Malleiksi lausunnostaan hän antaa pari esimerkkiä: “*Blueberry* on hyvä sarjakuva, mutta sen voisi aivan hyvin tehdä vaikka elokuvana. *Tardin Ici Memeä* tai *Sampayon* sarjakuvia ei sen sijaan voisi tehdä toisin.”

Alkuperässä ja sen jatko-osassa *Ne* seikkaillee Julius Constantin Aqfaq, huumoriministeriön virkamies. Niiden maailman vihäytys perustuu mela-tasoon; sarjakuvan ilmaisukeinot vaikuttavat tarinaan. Varsinkin Alkuperä käy sarjakuvan kielen hirtteisestä oppitunnista.

“Ei taida olla mahdollista mennä kielollisesti Alkuperää pitemmälle, koska siinä on kokeiltu jo kaikkea. Mutta eri asioita voi kertoa saman tunnelman avulla. Tein toisen albumin, koska mielestäni yksi ei ollut vielä tarpeeksi imemään lukijoita siihen maailmaan.”

“Tosin näyttää siltä, että mitä enemmän tiedämme Aqfaqista, sitä vähemmän ymmärrämme häntä. Samoin käy *Kalkan* henkilöihahmoille. Niistä tulee läpinäkyviä. Kaikkien *Kalkan* kirjojen tarkoitus on löytää hänet itsensä. Minäkin yritän löytää itseni Juluksesta. Luulon, että jos kerron itsestäni, pystyn ilmaisemaan syvempiä asioita, kuin yrittämällä käsitellä yleisiä teemoja.”

Kalkan ohella toinen Mathieulle rakas kirjailija - ja myös ilmeinen vaikuttaja - on *Borges*. “Nykyisin en tosin lue enää romaaneita juuri ollenkaan. Sen sijaan luen sanomalehtiä ja runsaasti tieteellistä kirjallisuutta; kaaosteori-

aa, tähtitiedettä, fysiikkaa, biologiaa... tosi suurista ja kaikkein pienimmistä asioista maailmassa, universumista atomelhin. Tiede on nykyisin poliittisempää kuin taide. Ajatellaan vaikka taloustiedettä.”

Kun Mathieu julkaisi Alkuperän, hän näytti ponkaisevan tyhjistä suoraan Angoulemen festivaalin parhaan esikoisalbumin palkinnon voittajaksi. “No olin minä tehnyt yhden pikkualbumin Futuropolikselle. Lapsena luin tietysti *Tinttiä*, mutta en koskaan ollut mikään sarjakuvafriikki. Teen parhaillaan kolmatta osaa Aqfaqista, mutta saattaa olla, etten sen jälkeen teekään enää sarjakuvia.”

Mathieun varsinainen ammatti onkin graafinen suunnittelija. Elatuksensa hän hankkii julistuksista yms. Vuodesta 1986 hän on työskennellyt yhdessä ystävänsä *Philippe Leducin* kanssa Lucie Lom -nimikkeen alla. He ovat mm. suunnitelleet muutaman viime vuoden aikana neljä Angoulemen komeista näyttelyistä; espanjalaisten, englantilaisten, japanilaisten ja *Goscinnyn* sarjakuvien hienosti lavastetut esillepanot.

Alkuperän väentungoksen loimaama maailmankuva vaikuttaa synkältä, mutta Mathieun mielestä se ei ole erityisen pessimistinen tulevaisuudenkuva.

“Suomesta katsoen se saattaa näyttää ahdistavalta, koska täällä on tilaa. Mutta Pariisissa, Lontoossa, New Yorkissa... maailman suurkaupungeissa se on jo todellisuutta. Jos kuvaisit nopeutettua filmiä kadulla, tuloksena olisi Alkuperän maisemia. 10-20 vuodessa koko maailma on jo sellainen. Näyttää siltä, että vuonna 2020 meitä on jo yhdeksän miljardia.”

“Kun tein Alkuperää, en vielä tiennyt Niiden tarinaa. Mutta esikoisalbumi ikäänkuin aukaisi oven ja lisää ideoita alkoi syntyä. Alkuperässä oli yksi tiukka teema. Niissä on kysymys

enemmän kuvista, näyistä. Alkuperässä leikin ajalla. Niissä tilalla. Kolmannessa osassa yritän yhdistää ne eräänlaiseksi spiraaliksi.”

“En ole tullut ajatelleeksi sitä, mutta *Pikku Nemon* unimaailmojen on täytynyt vaikuttaa minuun. Olen kirjoittanut uneni muistilin pari vuotta, mutta eivät ne ole samanlaisia kuin sarjakuvani. Sarjakuvani ovat sellaisia kuin haluaisin unieni olevan.”

Sarjakuvista Mathieun suurin suosikki on selvästi nuoruuden sankari *Tintti* - kuten useimpien ranskalaisten. Siltä hän jaksaa keskustella paljon pitempään kuin omista teoksistaan. “*Tinttien* visuaalisuus kärsi, kun *Herge* piirsi ne uudestaan”, oli yksi hänen perehtyneistä näkemyksistään.

Harri Rämpötti

A l'avant-dernier sous-sol,
au service de dépoussiérage,
Albert perdit la faculté d'écrire.
Peu de temps après,
il ne reconnut pas l'étranger
qui le regardait derrière le miroir.
Il vécut de plus en plus
dans le présent;
il voyait maintenant
au cœur des choses, et si
profondément qu'il lui aurait été
bien impossible de
le communiquer même s'il n'avait
pas oublié les mots et
leurs significations.

